

Jak nie zgubić Pokolenia Z? Hiszpańskie inspiracje dla nauczycieli i nie tylko

Ponadsiedemsetletnia katedra, ogród botaniczny, Paella Valenciana – to pierwsze skojarzenia, kiedy pada hasło „Walencja”. I oczywiście coroczna Tomatina w Bunol na przedmieściach tego trzeciego co do wielkości miasta Hiszpanii. Uliczki spływają wtedy tysiącami ton pomidorów, a właściwie świeżego przecieru pomidorowego... Ale Walencja to także miasto oświatowych inspiracji.

Fot. Archiwum uczestników

Ta rozgrzana hiszpańskim słońcem historia zaczyna się tu i teraz. I wcale nie chodzi o krajobrazy, zabytki, tapas i inne przyjemności. Chodzi o problem kryjący się pod literami Z i C, i jego rozwiązania. Każdy, kto choć trochę interesuje się społeczeństwem, słyszał o „Pokoleniu Z” (w Polsce nazywanym „Pokoleniem C”). Młodzi ludzie, dla których smartfon w dłoni i nieustający napływ informacji, są tak oczywiste, jak oddychanie, są wyzwaniem nie tylko dla pochodzących z „Pokolenia X” i „Pokolenia Y” rodziców, ale także dla nauczycieli. Zresztą to nauczyciele – mając nieustanny kontakt z młodzieżą – często jako pierwsi zauważają, że „coś się zmieniło”.

O tym, że „coś się zmieniło”, a właściwie zmienia się nieustannie, doskonale wiedzą w Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile. Technologie zmieniają się szybciej niż jeszcze dekadę temu, a wraz z technologiami zmienia się życie młodzieży. Również to, jak uczniowie przyswajają informacje. Niestety, za tym rozwojem często nie nadąga szkoła. Właśnie dlatego nauczyciele-konsultanci i specjaliści w CDN opracowują własne propozycje docierania z wiedzą, dostosowane do potrzeb „Pokolenia Z”, ale też przyglądają się rozwiązaniom stosowanym w innych krajach. Ostatnio – w Walencji, do której wyjazd był możliwy dzięki programowi „Wiedza Edukacja Rozwój” finansowanemu z funduszy europejskich.

W regionie Walencji pracownicy CDN odbywali job

shadowing w kilku placówkach – nie tylko w szkołach, ale także miejscowej instytucji podobnej do CDN, zajmującej się m.in. doskonaleniem nauczycieli. – *Co ciekawe, a na pewno zaskakujące, jest to instytucja prywatna finansowana przez państwo* – mówi Beata Walczak, wicedyrektor Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile. – *Kadra zajmująca się doskonaleniem nauczycieli jest pozyskiwana między innymi z wyższych uczelni. Zaskoczyło mnie też to, że pracownicy zajmujący się doskonaleniem nauczycieli, są zatrudniani inaczej niż w naszych placówkach: na podstawie działalności gospodarczej. Szkolnictwo prywatne jest finansowane przez państwo, i to na zasadzie porozumień ustalonych z administracją oświatową danej wspólnoty autonomicznej.*

Podobne obserwacje przywiózł dyrektor piłskiego CDN Grzegorz Bogacz: – *Zaskoczyła mnie duża decentralizacja, jeżeli chodzi o decyzje oświatowe. Są podejmowane na poziomie regionu, a nie administracji rządowej. To zdecydowanie różni polski system edukacyjny od hiszpańskiego. Kiedy zapytałem o system egzaminów zawodowych, który potwierdza kwalifikacje, dyrektor szkoły był zaskoczony, bo u nich weryfikuje to rynek. Jeżeli absolwent wychodzi ze szkoły i rynek pracy zaraz go wchłania, to znaczy, że efekty kształcenia są odpowiednie. Umiejętności na stanowisku pracy ocenia sam pracodawca.*

I właśnie o efekty kształcenia chodzi najbardziej. Dzisiejsi uczniowie wiedzę przyswajają zupełnie inaczej niż ich rodzice. Inaczej też postrzegają świat i siebie samych. Karolina Skotarczak-Dobrzyńska, która w CDN jest nauczycielem-konsultantem, obserwowała pracę szkoły zawodowej. Nauka w niej ma charakter dualny: uczniowie na równi z teorią zdobywają wiedzę praktyczną. – *Zaskoczyła mnie pusta przestrzeń w tej placówce. Nie było kolorowych ścian, masy pomocy dydaktycznych, plakatów. Była pusta przestrzeń, bo – jak mówiła dyrektorka tej placówki – to sprzyja kreatywności. Pomieszczenia można aranżować w dowolny sposób – są stoły i krzesła, które można ustawiać dowolnie, rzutnik, tablica interaktywna, ale nic poza tym. To mi się podobało i widziałam, że te zajęcia wspierały kompetencje kluczowe, które powinniśmy kształcić: komunikację, rozwiązywanie trudnych problemów, a nie tylko otwórcze uczenie się.*

Wtórą jej Katarzyna Kwaśnik, również nauczyciel-konsultant: – *Nauczyciel jest bardziej coachem i tutorem – przewodnikiem i pomocnikiem ucznia. Ma mu pokazać jego mocne strony, pokazać jak działa, żeby mu się dobrze uczyło, i żeby zdobył dobry zawod. Takie podejście wynika z problemów psychologicznych uczniów. Dzisiejsza młodzież – „Pokolenie Z” – mówi „tu i teraz”, ale nie widzi siebie w przyszłości. I to jest problem międzynarodowy, na który w Hiszpanii zwrócili już uwagę. My też zwracamy na to uwagę, ale – niestety – odsuwamy. Wiekamy się w przeszłość, natomiast nie patrzymy w przyszłość. Nie uczymy uczniów umiejętności miękkich. Hiszpanie zwracają uwagę na to, że umiejętności psychologiczne, miękkie, komunikacyjne, to jest to, co jest młodzieży potrzebne. Chodzi o to, żeby pomóc uczniom odnaleźć się w przyszłości w społeczeństwie, wyciągnąć z nich prawdziwe umiejętności i predyspozycje. Współczesne dziecko mówi „nie wiem, nie chcę, nie planuję”. A oni uczą planowania, tego żeby potrafili sobie pomóc, poradzić, żeby byli bardziej mobilni zawodowo. Dziś nie można uczyć jednego zawodu. Trzeba pokazać im mobilność i umiejętność poszukiwania zawodu.*

W jaki sposób pracownicy merytoryczni Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile zamierzają hiszpańskie doświadczenia przenosić na lokalny grunt nad Gwdą i Notecią? Paweł Owsiański zauważa, że podział na przedmioty nauczania współczesnym uczniom wydaje się sztuczny. – *W dzisiejszej edukacji niektórym odpowiadają utarte ramy działania, bo są wygodne. W niedzielę człowiek wie, co będzie robił w poniedziałek, bo robił to samo przez wszystkie ostatnie tygodnie. Natomiast nie zauważa, że świat się dynamicznie zmienia, że zmienia się młodzież. To, co – między innymi – zamierzamy w tym roku robić w Centrum Doskonalenia Nauczycieli, to jest takie trochę dostosowywanie się do systemu poza systemem. Chodzi o to, że można robić pewne rzeczy, realizując podstawy formalne, podstawy programowe, ale*

realizując je na zasadzie konsyliencji i STEAMu. To znaczy: kształtować kluczowe kompetencje wymagane dziś przez pracodawców, ale z drugiej strony: pokazywać, że podział na przedmioty jest bardzo sztuczny, że jest konsyliencja, czyli „jedność wiedzy”. I ta jedność wiedzy dzisiaj dla młodego człowieka jest dużo bardziej czytelna, niż sztuczny podział na przedmioty, które znacznie odbiegają od rzeczywistości, w której on się porusza.

Monika Klos, główny specjalista w CDN, zachęca nauczycieli do praktycznego nabywania doświadczeń. – *Najlepiej uczymy się przez doświadczenia. O tym mówi Cykl Kolba, i to sprawdza się również w życiu zawodowym. To, co chcę zarekomendować, to żeby nauczyciele byli odważni, wyjeżdżali i sprawdzali na miejscu. My oczywiście możemy im dużo powiedzieć, pokazać, natomiast najlepiej uczyć się przez doświadczenie. Zachęcam, żeby wyjeżdżać, korzystać z mobilności jaką jest job shadowing i wszystkie inne, jakie oferuje program Erasmus+. W CDN możemy pomóc znaleźć konkurs i wspierać w przygotowaniu projektu.*

O praktycznym wykorzystaniu doświadczeń przywiezionych z Walencji, ale także tych wypracowanych w Pile, najlepiej przekonać się osobiście. – *Proponujemy zajrzeć do nowego informatora dla nauczycieli, który ukaże się na przełomie sierpnia i września, i sprawdzić inne formy: warsztat, STEAM, webinar, nowe tematy łączące przedmioty w ramach metody projektu interdyscyplinarnego – mówi Monika Klos. – Informator będzie dostępny na stronie CDN, a drukowane egzemplarze zostaną wysłane do wszystkich szkół w Północnej Wielkopolsce.*

Podpatrywanie nowych pomysłów na przekazywanie wiedzy zawodowej to jednak nie wszystko. Polski akcent w Walencji to szkoła polonijna Amigos De La Lengua Polaca, w której gościła Magdalena Gutowska – nauczyciel-bibliotekarz w Bibliotece Pedagogicznej CDN w Pile. W polskojęzycznej placówce uczy się dzieci w wieku od 9 do 12 lat, a zajęcia odbywają się po lekcjach w hiszpańskiej podstawówce. Szkoła jest prowadzona przez stowarzyszenie, a nauczycielami są w niej rodzice uczniów. – *Szkoła współpracuje również z polskim Ministerstwem Spraw Zagranicznych, ze Wspólnotą Polską, natomiast biblioteką jest zaopatrzona bardzo skromnie – mówi Magdalena Gutowska. – W związku z tym mamy szansę na współpracę: jesteśmy właśnie w trakcie zbiórki pomocy naukowych dla uczniów i nauczycieli. Myślę, że we wrześniu zakończymy tę akcję i wraz z rozpoczęciem roku szkolnego prześlemy do szkoły ciekawe materiały. Głównie metodyczne, ale też na przykład karty pracy czy lektury dla dzieci na tym poziomie edukacji. Szkoła jest kolorowa, barwna, wszyscy uśmiechnięci, otwarci. Widać, że mają dobry kontakt z dziećmi. Prezes stowarzyszenia prowadzącego szkołę stwierdził, że dzieci przychodzą do niej jak do klubu.*

Fot. Archiwum uczestników

Nauczycieli zainteresowanych uczeniem się nowych metod nauczania, do kontaktu zaprasza

Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile

ul. Bydgoska 21
64-920 Piła
www.cdn.pila.pl.

O projekcie: Projekt „Job shadowing for job experience” z akcji Ponadnarodowa mobilność uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Czas realizacji: 01.10.2018 – 30.09.2019

Partner projektu: Mobility Projects – Hiszpania

Celem głównym jest wsparcie do grudnia 2019 r. 10.

kluczowych-merytorycznych pracowników Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile poprzez zwiększenie ich kompetencji w nowoczesnych (międzynarodowych) metodach nauczania (wykorzystywane w edukacji 3.0, która charakteryzuje się zatarciem linii dzielącej nauczycieli od uczniów tak, że wszyscy są odkrywcami informacji i twórcami nowej wiedzy).

Placówki goszczące i uczestnicy job shadowing:

Centro Específico de Educación a Distancia de la Comunidad Valenciana – CEEDCV: Irena Denisoff – nauczyciel konsultant, Paweł Owsiany – starszy specjalista, Remigiusz Pielacha – specjalista
FECEVAL CECE – Federación de Centros de Enseñanza de Valencia: Grzegorz Bogacz – dyrektor, Beata Walczak – vice dyrektor, Danuta Kitowska – nauczyciel konsultant
Amigos de la Lengua Polaca: Magdalena Gutowska – nauczyciel bibliotekarz
Centro de Formación Rodrigo Giorgeta: Katarzyna Kwaśnik – nauczyciel konsultant, Monika Kłós – główny specjalista, Karolina Skotarczak-Dobrzyńska – nauczycieli konsultant

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

